

DE TRAINER EN OPENBARING

TIJDENS DE RUST RIEP DE TRAINER ZIJN MEIDEN BIJ ELKAAR. De wedstrijd liep lekker, maar de tegenstander was gevaarlijk. ‘Eef’, begon de trainer, ‘jij begon ijzersterk, maar je laat het nu wat hangen. Blijf scherp! Titia, jij moet die lange Izebel dekken en dat doe je niet goed. Je geeft haar ruimte. Houd je ogen alleen op haar, kijk niet zo in het rond. Knoop dat in je oren! Lao, je speelt zonder pit. Je kunt veel beter en dat moet ook! Anders zit je straks op de bank.’ Alle zeven meiden kregen te horen wat goed ging en waar verbeterpunten lagen. Het hele strijdplan voor de volgende speelronde werd besproken. In alle openheid. De missers van Per kregen ze allemaal mee. Ze waren een team en van en met elkaar kon je leren en beter worden. Soms klonk het bijna als afkraken, dus leuk was het niet altijd. Maar als je goed luisterde en je oren open hield, dan ging er een wereld aan nieuwe mogelijkheden open. De meiden vertrouwden de trainer en wisten dat hij het deed om ze te verbeteren. De kritiek werd altijd gevolgd door een manier om de fout om te buigen naar een positief punt. De trainer en zijn meiden gingen voor de winst.

JOHANNES

Johannes was de jongste en de snelste van de discipelen. Toen hij Jezus volgde was hij een opvliegende puber. Jezus gaf hem en zijn broer een toepasselijke bijnaam. M. 3: 17 *Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, de broer van Jakobus – aan hen gaf Hij de naam Boanerges, wat ‘zonen van de donder’ betekent* – Een bijnaam die hij verdiende omdat hij de Samaritanen met vuur uit de hemel wilde doden.

Hij viste samen met Petrus en omdat Petrus in Bethsaïda woonde, zullen waarschijnlijk ook de zonen van Zebedeüs daar gewoond hebben. Joh. 1: 44 *Filippus nu kwam uit Bethsaïda, uit de stad van Andreas en Petrus. De kans is groot dat hij een volle neef van Jezus was. Dit valt af te leiden uit de personen die bij de kruisiging aanwezig zijn.*

Joh. 19: 25-27 *En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zuster van Zijn moeder, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen nu Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis.* Dit deed Hij omdat zijn eigen broers en zusters toen nog niet in Hem geloofden.

Mat. 27: 56 *Onder hen waren Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.*

EFEZE

Johannes woonde een groot deel van zijn leven in Efeze. Daar wijst men nog steeds zijn graf aan. De jaren voor de Joodse opstand in het jaar 66 waren voor de christenen in Palestina zeer gevaarlijk. Zij herinnerden zich de waarschuwingen van Jezus (Mattheüs 24) nog goed. Velen namen daarom de wijk naar Asia wat nu West-

Turkije is, de streek waarin de zeven steden van Openbaring 2 en 3 liggen. Deze streek was één van de belangrijkste provincies in het Romeinse rijk en had een grote Joodse gemeenschap. Johannes was hier de kerkleider na de dood van Petrus en Paulus.

Johannes schreef Openbaring waarschijnlijk vlak na het jaar 90. De caesar (keizer) die in die tijd regeerde was Domitianus. Vaak wordt caesar Nero in verband gebracht met Openbaring. Maar die had op 9 juni 68 zelfmoord gepleegd en was dus al lang dood.

DOMITIANUS

Titus Flavius Caesar Domitianus Augustus geboren te Rome op 24 oktober 51 en aldaar overleden op 18 september 96. Hij was van 81 tot 96 keizer van het Romeinse Rijk.

Domitianus was de jongere broer van Titus, die tijdens de eerste Joods-Romeinse oorlog Jeruzalem veroverde. Zijn vader Vespasianus werd in 69 na een burgeroorlog keizer. Titus bekleedde onder het bewind van zijn vader een groot aantal belangrijke posten. Domitianus kreeg diverse titels, maar geen verantwoordelijkheid. Na de dood van Vespasianus in 79 volgde Titus hem op. Al na twee jaar overleed Titus onverwacht. De pretoriaanse garde riep Domitianus onmiddellijk uit tot caesar. Domitianus hervormde de economie. Hij versterkte de grensverdediging van het Romeinse Rijk. Onder zijn gezag stond Rome in de steigers om de schade van de branden uit 64 en 79 en de oorlogsschade van de burgeroorlog in 69 te herstellen. Zijn start als caesar was veelbelovend. Het volk en het leger hield van hem. Maar zijn macht was absoluut. En absolute macht corrumpeert absoluut. Hij zag zichzelf als de nieuwe Augustus. Door een persoonlijkheidscultus met sterk religieuze kenmerken probeerde hij de publieke moraal te controleren. Door de elite en leden van de Senaat werd hij als een tiran beschouwd. Hij liet leden van de senaat om het minste of geringste ter dood veroordelen. Vaak was verdenking van rijkdom al reden genoeg.

Hij was de eerste Romeinse keizer die eiste te worden aangesproken als *dominus et deus* (meester en god). Domitianus' macht maakte hem verschrikkelijk achterdochtig. Hij liet het marmer van zijn paleis zo glimmend oppoetsen dat hij kon zien of er iemand achter hem stond. Een doodvonnis was zo getekend. De haat tegen hem groeide en in 96 werd hij vermoord door eigen personeel. De haat van de Romeinse senaat jegens hem blijkt duidelijk uit het feit dat de senaat een *damnatio memoriae* uitsprak. Zijn naam moest volledig uitgewist worden. De Romeinse geschiedschrijvers beschreven hem als een wrede en paranoïde tiran. De moderne opvatting is dat Domitianus een meedogenloze, maar efficiënte heerser was.

Met de christenen moest hij wel frontaal in botsing komen. Zijn claim van *dominus et deus* kwam alleen hun Heer toe. Een verplichte jaarlijkse gang naar de tempel om daar Domitianus te aanbidden was geen optie. In zijn Kerkgeschiedenis

schreef bisschop Eusebius: *“Domitianus, die zich wreed gedroeg tegenover velen, en een groot aantal mensen van goede komaf en goede reputatie ten onrechte ter dood liet brengen, en vele andere gerespecteerde mensen uit Rome verbande onder verbeurdverklaring van hun bezittingen, volgde uiteindelijk ook Nero’s voorbeeld in diens haat en vijandigheid jegens God. Hij was daarmee de tweede die een vervolging op ons in gang zette, alhoewel zijn vader Vespasianus ons nooit ongunstig had bejegend”*. Als je aangeklaagd werd, was de doodstraf niet ongebruikelijk. Met een veroordeling tot verbanning met dwangarbeid naar een afgelegen eiland kwam je er relatief genadig vanaf. Dit vonnis kreeg Johannes.

Gezien het economisch belang van de provincie Asia was Domitianus er veel aan gelegen de cultus rond zijn goddelijke persoon vooral daar te stimuleren. Zo verrees in Efeze een gigantische tempel ter ere van hem.

WIE OREN HEEFT...

Wie kent die uitdrukking niet? Voor velen gaat daar een dreiging vanuit. En, ja, het is een pittige waarschuwing met oude papieren. Lees maar eens Ez. 12: 2 *Mensenkind, u woont te midden van een opstandig huis. Zij hebben ogen om te zien, maar zij kijken niet, zij hebben oren om te horen, maar zij luisteren niet, want zij zijn een opstandig huis!* Maar er zit ook een andere kant aan. Een waarschuwing om het doel voor ogen te houden. Het gezegde ‘het zijn mijn vrienden die mij mijn feilen tonen’, klinkt erin door. Op. 3: 19 *Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik. Wees dan ijverig en bekeer u.* De gemeenten leefden in grote verdrukking onder het bewind van Domitianus, de moed zou je in de schoenen zakken. Het grote doel, namelijk de eindoverwinning verlies je dan snel uit het oog. Daarom geeft de trainer zijn team naast waarschuwingen ook een peptalk om het aan te sporen. Hij belooft niet een gemakkelijke overwinning, maar het wordt wel degelijk een eindzege.

De gemeenten kregen allemaal één brief met daarin zeven brieven. Voor hen waren de beelden herkenbaar, ze konden die onmiddellijk op hun situatie toepassen. Zij en wij moeten op het speelveld de Trainer vertegenwoordigen en Hem niet belachelijk maken. Ik weet wel dat velen de Heer niet willen omdat het grondpersoneel wel beter kan. Maar juist daarom heb je training en begeleiding nodig.

Als je vanuit dit perspectief Openbaring 1 t/m 3 leest, wordt ineens veel duidelijk. ■